

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

19.10.2009

B7-0122/2009

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w odpowiedzi na pytanie wymagające odpowiedzi ustnej
B7-0213/2009

zgodnie z art. 115 ust. 5 Regulaminu

w sprawie budowania demokracji w stosunkach zewnętrznych

Ivo Vajgl

w imieniu grupy politycznej ALDE

RE\793749PL.doc

PE428.730v01-00

PL

Zjednoczona w różnorodności

PL

B7-0122/2009

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie budowania demokracji w stosunkach zewnętrznych

Parlament Europejski,

- uwzględniając powszechną deklarację praw człowieka, a w szczególności jej art. 21, oraz Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając art. 3, 6, 11 i 19 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 177, 300 i 310 Traktatu WE,
- uwzględniając wszystkie porozumienia między UE i krajami trzecimi oraz postanowienia dotyczące praw człowieka i demokracji zawarte w tych porozumieniach,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej ogłoszoną w Strasburgu dnia 12 grudnia 2007 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ zatytułowaną „Deklaracja milenijna Narodów Zjednoczonych” z dnia 8 września 2000 r. (A/RES/55/2),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 4 grudnia 2000 r. dotyczącą propagowania i umacniania demokracji (A/RES/55/96),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 15 września 2005 r. dotyczącą wyników szczytu światowego z 2005 r. (A/RES/60/1),
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 23 marca 2005 r. dotyczącą wzmocnienia roli organizacji szczebla regionalnego, niższego i innych oraz uzgodnień w zakresie promowania i umacniania demokracji (A/RES/59/201),
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie pomocy UE przy organizowaniu wyborów i ich obserwacji (COM(2001) 191),
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie komunikatu Komisji w sprawie pomocy UE przy organizowaniu wyborów i ich obserwacji,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie roli UE w propagowaniu praw człowieka i demokratyzacji w krajach trzecich (COM(2001) 252),
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącą komunikatu Komisji w sprawie roli Unii Europejskiej w propagowaniu praw człowieka i demokratyzacji w krajach trzecich,
- uwzględniając europejską strategię bezpieczeństwa z dnia 12 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Ład i rozwój” (COM(2003)615),

- uwzględniając własne sprawozdanie (A5-0219/2004) w sprawie komunikatu Komisji (COM(2003) 615),
 - uwzględniając konsensus europejski w sprawie polityki rozwoju z 2005 r.,
 - uwzględniając deklarację paryską dotyczącą skuteczności pomocy z 2005 r. oraz plan działania z Akry z 2008 r.,
 - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Sposób sprawowania rządów w świetle konsensusu europejskiego w sprawie polityki rozwoju. W stronę zharmonizowanego podejścia w Unii Europejskiej” (COM (2006) 421),
 - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1889/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia instrumentu finansowego na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (EIDHR),
 - uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 18 czerwca 2007 r. ustanawiającą Biuro Promocji Demokracji Parlamentarnej,
 - uwzględniając własną rezolucję z dnia 8 maja 2008 r. w sprawie misji obserwacji wyborów UE: cele, praktyka i przyszłe wyzwania,
 - uwzględniając konkluzje Rady z maja 2009 r. w sprawie wspierania demokratycznych rządów: w kierunku wzmocnionych ram UE,
 - uwzględniając pytanie z dnia 30 września 2009 r. w sprawie budowy demokracji w stosunkach zewnętrznych (O-0093/2009 – B7-0213/2009), skierowane do Komisji,
 - uwzględniając art. 115 ust. 5 oraz art. 110 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że demokracja i prawa człowieka są podstawowymi wartościami Unii Europejskiej i jej państw członkowskich oraz że od samego początku stanowią nieodłączny element procesu integracji europejskiej,
 - B. mając na uwadze, że podstawowe traktaty Unii Europejskiej podkreślają zdecydowane zobowiązanie do przestrzegania zasad demokracji i praw człowieka, a kopenhaskie kryteria polityczne dotyczące „stabilności instytucji gwarantujących zasady demokracji, państwa prawa, przestrzeganie praw człowieka oraz poszanowanie i ochronę mniejszości” są kluczowym elementem procesu rozszerzenia,
 - C. mając na uwadze, że szerokie rozumienie demokracji służy skutecznej integracji praw politycznych, socjalnych i gospodarczych w UE i stanowiło kluczowy czynnik w osiągnięciu stabilności i dobrobytu w sposób niespotykany w historii świata,
 - D. mając na uwadze, że art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej stanowi, iż jednym z kluczowych celów wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa jest „rozwój i umacnianie demokracji i zasady państwa prawa oraz poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności”;
 - E. mając na uwadze, że chociaż systemy demokratyczne mogą różnić się formą i kształtem,

co widać na przykładzie UE, to sama demokracja jest wartością uniwersalną, a jej podstawowe zasady lub elementy zapisano w licznych międzynarodowych deklaracjach i konwencjach; elementy te, określone w dwóch rezolucjach Zgromadzenia Ogólnego ONZ w roku 2000 i 2005 (A/RES/55/96 i A/RES/59/201), obejmują:

- poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności, w tym swobody zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, wolności słowa i poglądów,
 - prawo do udziału w prowadzeniu spraw publicznych (bezpośrednio lub za pośrednictwem przedstawicieli wybranych w wolnych wyborach), do głosowania i kandydowania w rzetelnie, okresowo przeprowadzanych wolnych wyborach w powszechnym, równym i tajnym głosowaniu, gwarantującym swobodne wyrażenie woli obywateli,
 - pluralistyczny system partii i organizacji politycznych,
 - poszanowanie zasad państwa prawa,
 - trójpodział władzy i niezawisłe sądownictwo,
 - przejrzystość i ponoszenie odpowiedzialności w administracji publicznej,
 - wolne, niezależne i pluralistyczne media,
- F. mając na uwadze, że – jak stanowi deklaracja milenijna – demokratyczne i partycypacyjne sprawowanie rządów w oparciu o wolę obywateli to najlepszy sposób zapewnienia kobietom i mężczyznom prawa do godnego życia i wychowywania dzieci, bez groźby głodu i bez strachu przed przemocą, uciskiem i niesprawiedliwością,
- G. mając na uwadze, że zdolność kobiet i mężczyzn do udziału na równych zasadach w życiu politycznym i w procesie decyzyjnym to nieodzowny warunek istnienia autentycznej demokracji,
- H. mając na uwadze, że demokracja, rozwój i poszanowanie wszystkich praw człowieka, w tym praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, są od siebie wzajemnie zależne i wzajemnie się wzmacniają,
- I. mając na uwadze, że demokracja jest także wyraźnie związana z bezpieczeństwem, co uznano w europejskiej strategii bezpieczeństwa, która stanowi, że „propagowanie dobrych rządów, wspieranie reform społecznych i politycznych, walka z korupcją i nadużywaniem władzy, stanowienie państwa prawa i ochrona praw człowieka są najlepszymi sposobami umacniania porządku międzynarodowego”,
- J. mając na uwadze, że Unia Europejska dysponuje szerokim wachlarzem instrumentów i narzędzi wspierania demokracji na świecie: od dialogu politycznego i inicjatyw dyplomatycznych do szczegółowych instrumentów współpracy finansowej i technicznej,
- K. mając na uwadze, że wszystkie zewnętrzne instrumenty finansowe Unii Europejskiej, takie jak instrument współpracy na rzecz rozwoju, europejski instrument sąsiedztwa i partnerstwa oraz instrument stabilności stwarzają znaczące możliwości dla demokratycznych rządów i wspierania tworzenia instytucji i budowania potencjału,
- L. mając na uwadze, że europejski instrument na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka jest kluczowym instrumentem pomocy finansowej w zakresie praw człowieka

i demokracji, posiada globalny zasięg, może być realizowany bez zgody kraju przyjmującego i bezpośrednio wspiera organizacje społeczeństwa obywatelskiego; mając na uwadze, że misje obserwacji wyborów UE finansowane w ramach europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka są podstawową częścią unijnego wkładu w budowanie demokratycznych instytucji,

- M. mając na uwadze, że społeczeństwo obywatelskie może odgrywać ważną rolę w wysiłkach UE na rzecz budowania demokracji poza granicami Unii, co wykazał wkład wolontariuszy zaangażowanych w programy na rzecz budowania pokoju i demokracji,
- N. mając na uwadze, że potrzebny jest lepszy ogólny obraz sytuacji w zakresie środków wspierania demokracji przewidzianych obecnie przez UE, w zakresie skuteczności wyników osiągniętych w krajach partnerskich dzięki stosowaniu licznych narzędzi i instrumentów UE na rzecz wsparcia demokracji na całym świecie, a także co do tego, w jaki sposób te różne instrumenty i podmioty funkcjonują i łączą się ze sobą,
- O. mając na uwadze, że w sprawozdaniu PE z 2004 r. na temat komunikatu Komisji dotyczącego dobrych rządów i rozwoju podkreślono „znaczenie przeprowadzania reform wyborczych i parlamentarnych wykraczających poza wprowadzenie wielopartyjnego systemu wyborczego w celu skłonienia obywateli do szerszej i skuteczniejszej działalności politycznej”¹,
1. podziela pogląd, że bardziej spójne i jednolite ramy są konieczne dla zapewnienia bardziej skutecznego wsparcia budowy demokracji przez UE, a przede wszystkim propagowania wartości demokratycznych i poszanowania praw człowieka na świecie;
 2. z zadowoleniem przyjmuje starania poprzednich i obecnej prezydencji UE w zakresie wielostronnej inicjatywy na rzecz budowy demokracji w zewnętrznych działaniach UE w celu poprawy właściwej polityki oraz wzmocnienia jej działań i skoordynowania wysiłków, oraz podkreśla potrzebę stałych działań w tym obszarze, które znajdą swoje odzwierciedlenie w konkluzjach, które Rada ma przyjąć w listopadzie 2009 r.;
 3. zaleca, aby konkluzje Rady zawierały konkretne i praktyczne propozycje poprawy koordynacji wsparcia demokracji w zakresie instrumentów polityki zagranicznej UE oraz polityki w dziedzinie praw człowieka i rozwoju;
 4. ponownie podkreśla, że demokratyzacja i dobre rządy nie są celami samymi w sobie, lecz mają również ogromne znaczenie dla walki z ubóstwem, dla dążenia do trwałego rozwoju oraz dla pokoju i stabilności; demokracja służy osiągnięciu nie tylko praw politycznych i obywatelskich, ale również praw gospodarczych, kulturalnych i socjalnych, w tym solidarności, o czym świadczą postępy w procesie integracji wewnętrznej UE;
 5. uważa, że utrwalenie demokracji i procesów demokratycznych w krajach trzecich otwiera najlepsze perspektywy dla opracowania skutecznych strategii politycznych związanych z kwestiami globalnymi, które dotyczą również obywateli UE, oraz wskazuje, że systemy demokratyczne mogą na przykład skuteczniej zwalczać przestępczość międzynarodową, nielegalną imigrację i handel ludźmi, skuteczniej chronić środowisko naturalne,

¹ A5-0219/2004

utrzymywać otwarty system handlu światowego i skuteczniej zapewniać bezpieczne, trwałe i konkurencyjne dostawy energii,

6. zaleca, aby w celu wzmocnienia wspólnych światowych działań na rzecz propagowania demokracji Unia Europejska publicznie przyjęła definicję demokracji, ustaloną przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 2005 r., jako punkt odniesienia dla własnej pracy na rzecz demokratyzacji;
7. podkreśla, że demokracji nie można szerzyć ani narzucać z zewnątrz oraz podkreśla stałe zobowiązanie UE do stosowania zasady własnej odpowiedzialności krajów partnerskich za strategie i programy rozwoju, uznając jednocześnie, że procesy te można wspierać, korzystając z pełnego wachlarza instrumentów unijnych, dostosowanych do konkretnej sytuacji każdego kraju;
8. proponuje, aby Rada i Komisja kontynuowały kompleksową i szczegółową analizę wszystkich działań UE na rzecz wsparcia demokracji w wybranych krajach partnerskich, pozwalającą na zaproponowanie konkretnych zaleceń;
9. zaleca, aby Rada i Komisja wdrożyły w swoich działaniach na rzecz wspierania demokracji deklarację paryską i plan działania z Akry oraz sugeruje w szczególności, aby UE wprowadziła wspólną ocenę postępów demokracji oraz wspólne planowanie i dzielenie się obciążeniami w celu poprawienia wpływu i działań UE na rzecz wspierania demokracji;
10. proponuje, aby Komisja systematycznie włączała do krajowych dokumentów strategicznych część dotyczącą stanu demokracji oraz odpowiednio uczyniła wsparcie dla demokracji głównym składnikiem programów współpracy z krajami partnerskimi;
11. podkreśla konieczność lepszej koordynacji działań prowadzonych w ramach poszczególnych zewnętrznych instrumentów finansowych, a także pełnego zbadania uzupełniania się instrumentów geograficznych i tematycznych;
12. nalega na Radę i Komisję, aby przed uruchomieniem nowych inicjatyw w zakresie budowania demokracji przeprowadziły szerokie, całościowe konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami z państw UE i z krajów trzecich, w tym z podmiotami instytucjonalnymi, regionalnymi i lokalnymi;
13. zachęca Komisję do większej systematyczności w angażowaniu instytucji demokratycznych, a zwłaszcza parlamentów, w przygotowywanie i wdrażanie przeznaczonych dla danego kraju instrumentów, takich jak porozumienia między UE i danym krajem oraz krajowe dokumenty strategiczne;
14. wnioskuję, aby Komisja rozważyła powołanie ochotniczego europejskiego korpusu pokojowego, biorąc pod uwagę pozytywne doświadczenia Wolontariatu Europejskiego (EVS);
15. podkreśla, że unijne wsparcie dla demokracji powinno mieć całościowy charakter, obejmować wszystkie kwestie poruszone w rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ z 2005 r., oraz przyjmować podejście długoterminowe przy realizacji;

16. z zadowoleniem przyjmuje pozytywne wyniki misji obserwacji wyborów EU w umacnianiu procesów demokratycznych i zwiększaniu poszanowania praw człowieka, podstawowych wolności, dobrych rządów i praworządności, a w szczególności we wzmacnianiu procesów wyborczych na całym świecie, podkreśla jednak potrzebę zapewnienia spójnej polityki powyborczej, w której wspieranie rozwoju jest zgodne z zasadami demokracji i wartościami związanymi z demokratycznym sprawowaniem rządów;
17. podkreśla, że wysiłki UE na rzecz budowania demokracji powinny bardziej systematycznie skupiać się na rolach wybranych przedstawicieli, partii politycznych i niezależnych mediów;
18. zaleca wprowadzenie specjalnej strategii na rzecz wsparcia nowo i demokratycznie wybranych parlamentów z myślą o trwałym zagwarantowaniu demokracji, państwa prawa i dobrych rządów;
19. potwierdza swoją determinację do wniesienia wkładu we wzmacnianie procesów demokratycznych poprzez zwiększenie zaangażowania w obserwację wyborów, kontynuację działań po zakończeniu misji obserwacji wyborów EU i budowanie potencjału parlamentarnego za pośrednictwem Urzędu ds. Promowania Demokracji Parlamentarnej;
20. zachęca delegacje Komisji do partnerskiej współpracy z Biurem Promocji Demokracji Parlamentarnej przy opracowywaniu lub inicjowaniu parlamentarnych programów wsparcia;
21. podkreśla, że przy powoływaniu przyszłej Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i opracowywaniu strategii jej pracy, należy uwzględnić znaczenie propagowania wartości demokratycznych i poszanowania praw człowieka poza granicami UE;
22. zaleca, aby w listopadowych konkluzjach Rady zawarto plan działań oraz by dokonano przeglądu postępów w tej dziedzinie do końca 2010 r.;
23. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz państwom członkowskim.